

10 fakta om läsning för barn

Fakta 1.

Det är roligt och nyttigt att läsa högt!

Fakta 2.

Det lönar sig att läsa också med bebisar

Fakta 3.

Du lär sig också annat när du läser

Fakta 4.

Du lär dig ditt modersmål hemma och i skolan

Fakta 5.

Du kan utveckla din läskunnighet när som helst

Fakta 6.

I skolan kan man läsa på många olika sätt

Fakta 7.

Kan du läsa bilder, videon och e-böcker?

Fakta 8.

Du kan öva dig att läsa också på fritiden

Fakta 9.

Som vuxen behöver du läskunnighet i vardagen

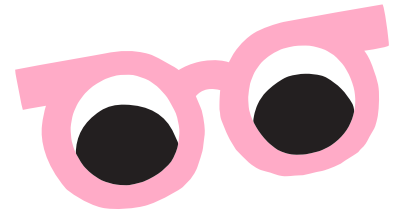
Fakta 10.

Att läsa hjälper dig att koncentrera dig, ger dig kunskap och är roligt

FAKTA 1:

Det är roligt och nyttigt att läsa högt!

Det lönar sig att läsa högt! Det är ett trevligt sätt att vara tillsammans, man lär sig saker om världen och berättelser, ni får möta nya roliga karaktärer och lär er nya ord. Du kan läsa högt hemma tillsammans med dina föräldrar, med dina syskon och vänner eller i skolan med lärare eller hela klassen tillsammans.

Särskilt små barn mår bra när deras föräldrar läser högt för dem. Många föräldrar gör inte det, av lite olika orsaker. Det kan bero på

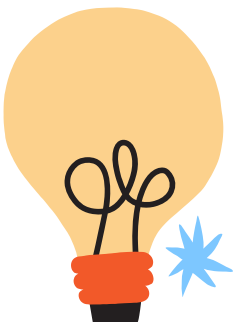
- att det inte finns tid för läsning
- ibland kan tv-program, filmer eller spel intressera barnen mera
- en del föräldrar har läshinder eller tycker inte om att läsa.

Du kan be dina föräldrar eller andra släktingar att läsa högt med dig också fast du kan läsa själv. Då kan du fråga om svåra saker, sådant du inte förstår. Du kan också läsa för dina föräldrar, eller så kan ni turas om.

FAKTA 2:

Det lönar sig att läsa också med bebisar

Visste du att bebisar tycker om att höra bekanta röster redan när hen är i sin mammas mage? Man kan läsa högt för alldeles små bebisar – det hjälper bebin att lära sig förstå språk och att prata själv när hen känner igen ord. Bebin tycker också om att lyssna på rim och ramsor.

FAKTA 3:

Du lär dig också annat när du läser

Du lär dig också andra språkfärdigheter när du läser.

Det är lättare att lära sig läsa om du har bekantat dig med böcker redan som liten. Om du har hört berättelser redan tidigt eller om du har bläddrat i böcker har du lättare att lära dig läsa och det är roligare! Läsning gör det också lättare att lära sig till exempel matematik och främmande språk. Om du läser blir du också bättre på att prata.

Och om du skriver berättelser och pratar övar du dig i att läsa. Man kan berätta för sig själv och tillsammans med andra. När du läser lär du dig nya ord som du kan använda när du skriver dina egna berättelser!

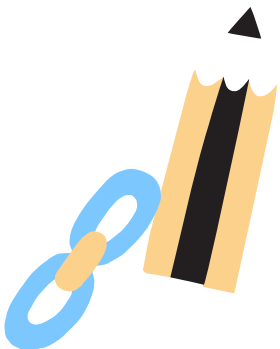

FAKTA 4:

Du lär dig ditt modersmål hemma och i skolan

Modersmål är det språk man pratar hemma från det man är barn. År 2019 undervisade man i sammanlagt 49 olika modersmål eller hemspråk i Finland.

När du kan ditt modersmål bra, lär du dig bättre vad som helst som till exempel att läsa, skriva och att tala andra språk. Du kan byta språk i skolan, hemma och när du är tillsammans med vänner. Du kan lära andra att tala ditt modersmål till exempel när ni umgås, pratar eller skriver till varandra.

FAKTA 5.

Du kan utveckla din läskunnighet när som helst

När föräldrar har läst högt för sina barn och de har uppmuntrat barnen att läsa, har barnen lättare att läsa och skriva också i skolan. Alla föräldrar läser inte med sina barn eller man har inte böcker hemma som barnen kan bläddra i och läsa. Alla barn kan inte gå till ett bibliotek.

Därför är det viktigt att alla får öva sig läsa i förskolan och skolan. Man kan öva sig läsa när som helst i livet, också när man är vuxen! Ju mer du läser och övar dig, desto bättre läsare blir du. Uppmuntran från lärare, föräldrar och vänner hjälper en att märka att man har lärt sig.

FAKTA 6.

I skolan kan man läsa på många olika sätt

Alla barn får öva sig läsa i skolan. Därför lönar det sig att öva sig i läsning när man är i skolan, det lönar sig också att använda böcker och att läsa i andra ämnen än i modersmålet. Det är roligt att öva sig när man hittar en bok som intresserar!

- Vad gör det roligt att läsa?
- När det finns böcker i klassen.
- När man pratar om böcker.
- När läraren är en ivrig läsare.
- När man får koppla av med läsning på lästimmar.
- När det finns bra bibliotek i skolan och i kommunen.
- När man bokpratar (med vänner, bibliotekarier, lärare)

FAKTA 7:

Kan du läsa bilder, videon och e-böcker?

Redan dina far- och morföräldrar har läst böcker och tidningar när de var barn. Men visste du att man behöver kunna läsa för att förstå emojierna, videon och bilder? Det kommer hela tiden mer digitala texter. En god läskunnighet hjälper en att förstå alla slags texter bättre.

- Om och när du vill bli en god läsare är det bra att läsa olika slags texter:
- Läs både korta och långa texter.
- Du kan läsa både från papper och skärmar
- Läs sådant som skrivet, lyssna på böcker och kombinationer av de här två.

FAKTA 8:

Du kan öva dig att läsa också på fritiden

Du övar dig att läsa nästan i förbifarten också utanför skolan. Du tränar din läsning när du söker fram information om något som intresserar dig på internet. Många hobbyn som spel och lekar tränar upp läsningen.

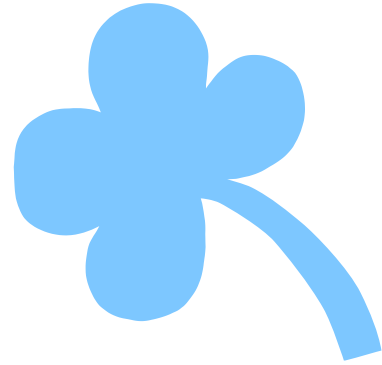
Om du har svårt att hitta något att läsa, fundera på vad du vill veta mer om eller vad som intresserar dig: någon hobby du har, någon sångare eller artist, eller en idrottsman? Du kan be om lästips av dina vänner, föräldrar, på biblioteket eller i bokhandeln. Du kan också öva dig genom att skriva, läsa, lyssna till och sjunga låttexter.

- Om det smakar trä att läsa, prova de här knepn:
- Läs tio minuter till exempel innan du somnar
- Lyssna på ljudböcker
- Gå med i en läsecirkel eller en läsutmaning – en del tycker bättre om att läsa tillsammans med andra

FAKTA 9:

Som vuxen behöver du läskunnighet i vardagen

En god läskunnighet hjälper en när man är vuxen till exempel när...

- du ska skaffa dig ett yrke eller börja studera
- du ska använda olika tjänster i arbetet eller på fritiden
- du gör jobb där du ska skriva eller läsa olika slags texter

Vuxna måste också öva sig i att läsa och skriva om de använder andra språk än sitt modersmål eller om de ska göra sådant de inte lärt sig i skolan. Av de vuxna i Finland är ungefär var tionde svaga läsare.

FAKTA 10:

Att läsa hjälper dig att koncentrera dig, ger dig kunskap och det är roligt

Hjärnforskare har kommit fram till att när du läser och lever sig in i en berättelse, så känner du lika som karaktärerna i boken. När du läser lär du dig koncentrera dig bättre och du övar också upp ditt minne. Du får bättre fantasi och kan hitta på egna berättelser.

Det här lockar finländare att läsa:

- viljan att lära sig nytt
- intresse för någon ny bok
- viljan att njuta av berättelser och ord.

Vad får dig att vilja läsa?

Coronatiden har fått finländarna att läsa mera. Varför? För att finns mer tid att läsa.

10 fakta om läsning för barn baserar sig på forskningsresultat och aktuella utredningar om läsning och läskunnighet. Sammanställningen är gjord speciellt med tanke på åk 4-6 i lågstadieskolorna
Sammanställningen bygger på Läscentrums **10 fakta om läsning** och **Fem fakta om barns och ungas läsning**

<https://lukukeskus.fi/sv/10-fakta/>

<https://lukukeskus.fi/sv/fem-fakta-om-barns-och-ungdomars-lasning/>

Tilläggsinformation:

Kommunikationschef | Saara Oranen
Tel. 044 5661903
saara.oranen@lukukeskus.fi

Lukukeskus
PL 8 (Linnunlauluntie 7)
00531 Helsinki
www.lukukeskus.fi

LUKUKESKUS
LÄSCENTRUM